

Barns Blad

Lad de smaa Børn komme til mig! Marc. 10 13-16

WITTELBERG · BÖRNER · ST. LOUIS

No. 11. }

November 1876.

{ 2. Aarg.

Bedstefaders Fortælling.

(Efter en sand Begivenhed.)

"Lille Sigrød, nok jeg ser dig,
kommer du som en Gesant?
Bedstefar skal holde Løftet,
hvorefter han en Time vandt?
Sig, at I skal slukke Lampen,
tænde Ild med Tyriskif,
og naar alle er til Sæde,
kommer jeg — din lille Strif!"

"Kjære Børn, jeg har jo lovet
at fortælle jer et Træk
af Naturens vilde Storhed
og dens rædselsfulde Skræk,
der, hvor høie Fjelde ruge,
medens Dalen, som en Streg,
trang og snæver ind sig skyder
med et vildt Forladtheds Præg.

Den Gang jeg var Præst i Nordfjord,
hørte til mit Præstegjæld,
som Annex til Hovedsognet,
nær ved Kysten et Kapel;

mange Farer har jeg fristet,
naar jeg over Heien drog
paa de vante Lørdagsreiser
ind til denne fjerne Krog.

Mere vild og mere ensom
findes neppe nogen Dal,
bag den Fjeldets bratte Styrtning,
foran Fjorden, trang og smal;
men lig Fuglene, der bygge
i hver Klipperist sin Bo,
laa der under Fjeldets Skygge
Gaard og Plads i Fred og Ro.

I har hørt om Ørnerebet,
som et Punkt paa Klippens Top,
der jeg saa en Plads paa Fjeldet,
Blikket naa' de neppe op,
Veien var en Klippesteige,
men for Diet uden Spor,
lodret syntes Bjerget glide
nedad mod den mørke Fjord.

Dog der laa en Bram ved Stranden,
vugget sagte op og ned,
et Bevis, at Livets Gjerning
og saa triv'les dette Sted;
men naar Isbul hindrer Foden,
ingen ned til Fiorden kom,
Herren signed Mel i Kruffen,
Olfekanden blev ei tom.

Det var Vintren otte og sexti,
uforglempt i Bergens Stift,
der laa Masser Sne i Fjeldet,
hang en Jon i hver en Rist;
saa kom Tøveir — og med en Gang
for det svare Skred en Frygt,
Diet hang ved Fjeldets Sider,
ingen aanded mere trygt.

Hvilke Dron der lod i Fjeldet,
som en voldsom Fossedur,
naar de tunge Snefald rased
nedad over Li og Ur;
lyse Dagen var det bedre,
men naar Mørket kom med Magt,
holdtes der, hvor Frygten hærsed,
hver en Nat en Mandevagt.

Har en Mand det ene Die,
herfter han blandt Blindes Flok —
Bygden selv var arm og fattig,
én der var, som eied nok;
han var Gaardmand, han var Fisker,
eied Grænd og Not og Baad,
herffed med et Hovmodsscepter,
fold og tvær i Raad og Daad.

Gaarden, som den Manden eied,
hedder endnu ovre Flo;
aldrig var der spurgt, at Skredet
havde truet dennes Bo.
Far og Farfar havde sidet
mangen rolig Vinter her,
aldrig var dog Skredets Fare
rykket Eiendommen nær.

Det var i den samme Vinter,
Dalen var af Sne betrængt;
jeg har hørt det blot fortælle,
thi jeg selv var udestængt;

alle Beie vare lufte,
al Bedrift med ét hørt op,
som i Angest vented Dalen
Rædselsbud fra Fjeldets Top.

Det var just en Vinteraften,
at der sad paa ovre Flo
Gaardens Eier og en Nabo,
rige var de begge to; —
rige efter Dalens Forhold,
stolte af den Smule Magt,
og de overbød hinanden
i, hvad Naret havde bragt.

“Lad nu Sagen saa en Ende”,
sagde Eieren paa Flo,
“du har samlet en Slump Penge,
trygt de staa i Banken so;
men naar du er død, vil otte
tage hver sin Dug og Duff,
ganske vakkert er det hele,
Dtteparten er en Biff!

Jeg har blot den ene Datter,
Eli — intet andet Baand,
helt og hol ent skal hun tage
Arven af sin Faders Haand;
hvad jeg vandt, og hvad jeg arved,
det skal gaa fra Wi til Wi,
medens alt, hvad du har samlet
ved din Død vil blive spredt.“

Der blev ganske tyst i Stuen,
Stilhed efter Talens Bram;
“Eli,” raabte der en Stemme —
“Smalen din har saa't et Lam;
du kan tro, at det er vakkert,
som i Fjofet skal du se!
større er det end de andres
og saa hvidt som Fonnens Sne!”

Gjennem Stuen foer en Bige
kaldet ifra Raavens Ly,
rigt og guldbent flommed Haaret
efter hende som en Sky,
og det Frydestrig, hun sendte
Faderen i al sin Li,
lokked paa hans runkne Kinder
end en Gang et Ungdoms smil.

Men med ét de spidsed Dre,
thi fra Fjeldet lod en Dur,
vant de var jo nok at høre
den Musik fra Fjeld og Ur,
men de syntes, at den voxed
som en Stormflods vilde Flom,
Huset rysted i sin Grundvold,
skjalv ved Herrens nære Dom.

Begge styrted ud i Natten,
skræmt af Skredets stærke Brag,
Lusten sirede ved Trykket,
tungt blev deres Aandedrag;
neppe saa de, hvordan Jonnen
ogede sin vilde Fart,
før de mærked, at den sigted
imod Gaardens øvre Part.

Men i samme Nu den delte
sig i tvende svære Flag,
og det ene sløi som Pilen
imod Fjofets lave Tag;
og de saa, hvor Huset lofted
sig paa Skredets stærke Arm;
"Eli! Eli!" lod nu Raabet
fra den arme Faders Barm.

Næsten før at Angeststriget
gjenlød ifra Mund til Mund,
havde Skredet naaet Jorden,
stilt det blev i samme Stund,
som et Havblik før Diknanen,
alle vilde Røster taug,
mens et kridhvidt Belte taarned
sig mod Kysten, som en Haug.

Da de vendte sig mod Gaarden,
saa de, alt var seiet brat,
Hovedhuset kun ei rammet
var i denne Ræds Isnat;
mellem Skredets tvende Arme
saa det, som i dyben Fred,
medens alt, som Udhus kaldtes,
med sit Fø var gaaet med.

Snart der var en Stykke samlet,
rykket ud ved Skredets Røst,
som med Skovle og med Spade
søgte Stald og Fjøs og Røst,

men hvad fremfor alt de søgte,
var det dyre Men'skeli,
Husets Datter — som bag Sneen
maasse ligger kold og stiv.

Under Nattens Stjernehimmel
gif den mørke Fader om,
truffen i sit stolte Hjerte
af Guds Retfærds strenge Dom;
under Jonnens brede Bidde
søgte han sin Datter lyst,
mens for første Gang han aned
Livets Gud bag Dødens Kyst.

Men da Morgensskæret gryed,
blev tilkost hun gravet ud,
mellem Mur og Bjælkelaget
saa hun — Dødens unge Brud —
med det hvide Lam mod Brystet,
hyllet i sit gyldne Haar,
selv et Lam for Faderhjerter,
Fremtids lyse Drøm igaar.

Taus han knæled ned hos hende,
medens Taaren trilled varm;
hvilket deilig Ushylds Billed:
Lammet i den Dødes Arm!
og han aned, at hun skued
nu i Glæds med klaret Blik
det Guds Lam, som alt har baaret,
som har tømt vor Syndedrif.

Men hvad hendes Liv ei evned,
soned hendes bratte Død,
thi i Ly af Trængselsnatten
Troen dybe Rodder stød.
Skönt at Skredet meget roved,
gav dog Gud ham dagligt Bød,
og Hans Navn, som før ei nævntes,
nu med Pris fra Læben lod." 3.

Enfoldig Tro.

"Gud hører altid, naar vi skræbeBun-
den af Meltonden," sagde en fattig En-
kes Barn til sin Moder en Morgen, ef-
terat hun havde bedet, saaledes som
alene den Trængende kan bede: "Giv os

Idag vort daglige Brød!" Skjonne Barmetro! Hvorfor skulde den ikke være vor? Gud hører altid sine Børns Bønner, og han ved, naar han skal svare. Vore aandelige saavel som timelige Fornødenheder skender han, og ethvert alvorligt Raab om Hjælp finder Indgang i hans medlidende Øre. Naar vi ganske føle vor Afhængighed af ham, naar vort For-

raad af Stoltthed og Selvtillid er udtømt, naar vi fattes jordiske Venner og jordiske gode Ting, da bringer det ydmyge Troens Raab i Jesu Navn: "O min Fader" det hurtige Svar: "Her er jeg, mit Barn." Gud hører altid, naar vi have naaet den dybeste Nød og ret raabe til ham om Hjælp.

Gottholds Bøn.

"Du, som hører Bønnen hen til dig skal alt Kjød komme," siger Kong David i den 65de Salme. Hen til Gud i Jesu Navn skulle ogsaa Børnene komme, og han hører deres Bønner, naar de bede ret i Jesu Tro i Nærd og Sandhed.

Dette se vi ogsaa af lille Gottholds Exempel. Han ligger der paa Kne foran Sengen og beder af Hjertens Grund. Han bad daglig for sin Fader, der som Soldat var ute i Krigen og kæmpede for sit Fædreland.

Faderen havde næsten udskridt. Han laa i et Hospital haardt saaret. Store vare hans Lidelser, han fik ingen Hvile Nat eller Dag. Han sukede efter Forløsning og sukede ved Tanken paa Hustru og Børn, som der hjemme led Nød og Mangel. I Hospitalet var heller Ingen, som han ret kunde betrosse sig til, som sølte og bad med ham. Enhver havde nok med sig selv. Lægen og Dvartterne havde fuldt ov at gjøre, og Præstens Besøg var ogsaa fer kort for denne efter Trøst og Bedertvægelse tørstende Sjæl.

Saaledes laa han der paa sit Leie I døden nær og næsten trostesløs, indtil hans Dine sukedes af Udmattelse. Følelsen af hans egne Lidelser var affvækket; sine Lidelses brodrers Stønnen hørte han ikke mere. Men han drømte. Et lysende Billede fra Hjemmet fremstillede sig for hans Sjæl, og han

hørte Gotthold, sit fjære, bedende Barn. Som ellers knælede Drengen foran Sengen. Faderen lyttede; han syntes, at han hørte Barnet og maatte tydeligt forstaa dets Bøn. Han saa de foldede Hænder, han saa den Bedendes Læber bevæge sig. Han lyttede endnu engang og boiede sig ned og kvæstede stille hvittideligt: "Gotthold, — han beder for mig"

Og hans Dine slydtes med Taarer. hans Hjerte blev trøstet og styrket med Guds Næres Trøst og Kraft. Han saa sin fjære

Hustru og paa hendes Skjød sit andet lille Barn. Nedad hendes Kinder randt en stor Taare og faldt paa Barnets Pande. Det forstræffedes og bevægede Haanden; men i Moderens Skjød sov det sikkert og vaagnede ikke. Men Faderen udrafte paa Smertesleiet sine Arme og raabte: "O Gud, du, som herer Vønnen, du vil ikke forlade eller slippe os. Jeg lægger mig i di'e Arme." Og da han havde sagt dette, vaagnede han.

Opvarteren traadte til og spurgte: "Hvad vil du, Mand?" Men han sagde: "Intet,

Intet. Jeg var hjemme hos Hustru og Børn, og mit Barn, min Gotthold bad for mig. Det styrker Sjelen, det bringer Mød. Kan du forstaa det? kan du bede, som min Gotthold beder?"

Da den almægtige og barmhjertige Gud hørte Gottholds Bøn. Han astorrede Moderens Taarer, han lægede Faderens Saar og førte ham sund og karst hjem til Sine, hvor Store og Smaa heller ikke glemme af Hjertet at love Herren for alle hans Velgjerninger.

Wartburg.

I Thüringenstovnen staar en stædtelig Borg, hvis stolte Tårne i mange hundrede Aar have stuet vidt ud over Landet. Det er Wartburg, en af Tydsklands mest berømte Borge. Her levede i det 13de Aar hundrede den hellge Elisabeth, Landgrev Ludvig af Thüringens fromme og ydmyge Gemalinde, hvis Navn formedelst hendes utvættelige Kjærlighedsgjerninger og Almisser længe har været bevaret i taknemlig Erindring. Her har der til forskjellige Tider opholdt sig mange berømte Helte og Mænd. Ingen af disse kan dog stilles ved Siden af den Guds Mand, som den 4de Mai 1521 drog ind paa denne Borg og der levede næsten et Aar i Sillhed, uden at de fleste vidste, hvor han var. Denne Mand var Martin Luther, den Herrens Kjempe, hvis store Gjerning vi jo særlig nu i disse Dage med Tak til Gud mindes. Den 31ste Oktober 1517 begyndte han egentlig sin Gjerning at drage Guds rene Ord frem igjen for Lyset, idet han da opslod paa Slotskirkeøren i Wittenberg sine bekjendte 95 Theses (Sæmlinger). Derfor holde vi Reformationsfest paa den Dag. Enart kommer den 10de November; da blev Luther ført i Byen Eisleben i den nuværende preussiske Provinds Sachsen.

Halsfjerde Aar, efterat Luther i Wittenberg saa modig var fremtraadt med Sandhedens Vidnesbyrd, blev han indstærket for den bekjendte Rigsdag i Worms, hvor han for Keiser, Tyrster og de forsamlede Rigets Stænder idetheletaget den 18de April 1521 aflagde et saa herligt Vidnesbyrd. Keiseren havde tilstaaet ham sikkert Leide paa Reisen ill og fra Worms. Men hans mange bitre Fiender arbejdede, hvad de formaede, for at faa Keiseren til at bryde sit Ord. Da de ikke kunde formaa ham heri, medens Luther var i Worms, saa stræbte de ham hemmelig efter Livet. Luther kom dog vel fra Worms og skulde i 21 Dage have sikkert Leide for at naa Wittenberg. Men allerede den 8de Mai fik hans Fiender Keiseren overtalt til at røftære ham i Rigets Akt, at Ingen maa te huse ham, men Enhver, som fant ham, tage ham til

Kaane og overlevere ham til den keiserlige Domstol.

Imidlertid var dog Luther kommen i Sikkerhed. Paa sin Hjemreise blev han overalt hjertelig modtaaget af Folket. Især i Landsbyen Wöbra i Thüringen blev han hilset med Glæde. Der havde han flere Slægtninge og en 80aars Bedstemoder, der under mange Taarer og hjertelige Bølgelser lod ham drage videre.

Luther havde Følge af sin yngre Broder Jakob og sin Ven Amstdorf. Da de vare komne et Stykke fra Wöbra, bleve de pludselig midt i Skoven overfaldne af en Flok bevæbnede og maskerede Ryttere, der rev Luther ud af Bogen, hvortil han kjorte, hængte en stor Ridderkappe om ham, satte ham paa en Hest og rede derfra med ham. Ingen vidste hvorhen. Luther forstrækkede Rejsefølgene bragte snart Efterretningen herom ud iblandt Folket, og som en Løbeild udbredte sig det Skrækkens Budskab i Landet: "Luther er voldelig rovet af Fienderne, bortført, maaste fængslet, ja endog dræbt!"

Men Rytterne forte Luther hid og did igjennem Skoven og kom endelig henimod Mitzen til en gammel, med høie Mure befæstet Borg. Her bleve de indlattede, og Luther blev anvist et lyst og venligt Hjærneværelse som Bolig. Han befandt sig paa det sin Ven Kurfürst Fredrik den Visse af Sachsen tilhørende Slot Wartburg, nær Eisenach, og Kurfürsten var det da ogsaa, som paa denne usædvanlige Maade havde ladet ham fore tid for at beskytte ham imod hans Fienders Efterstræbelser. Luther skrev snart til sine Venner, at han var i Sikkerhed; men hans Doholdsted fik de i lang Tid ikke vide.

Her levede nu Luther i længere Tid. Man kaldte ham Ridder Georg; han gik i Ridderdragt og lod Skjægget vore. Selv Slotets Beboere vidste ikke, hvem han var, uden nogle saa Indviende. Kun det forkom dem underligt, at Ridderen var saa fængslet til Bøgerne (hvormed det ham anviste Værelse var vel forsynet), at han saa ivrig studerede, ja endog sluttigen prædikede for dem.

Her kunde nu Luther ret i Sillhed overveie sin Gjerning, sit Kald og den store

Kamp, han var gangen i. Vort fra den ydre Kamp havde han dog her mangen indre aandelig Kamp at føre, men hentede under Ordets Betragtning og beholdende Bøn ny aandelig Kraft. Og saa udad si end han dog, om ikke i Tale, saa i Skrift Hans og Guds Kirkes Fiender fik ogsaa nu føle, at han levede og lod Ordets Basune klaut lyde. Foruden flere mindre Skrifter, som han herfra lod utgaa mod forskjellige Billedsartister og Misbrug i Kirken, begynte han her at skrive sin Kirkepostille og sin Overtættelse af Bibelen i det tydske Sprog. Han oversatte her hele det nye Testamente og flere af Davids Salmer. For havde Bibelen næsten kun været tilgjængelig for de Lærere, der forstod Latin. Nu blev der gjennem Luthers uhyggelige og folkelige Overtættelse Anledning for Enhver til selv at øse af Sandhedens Kilde og overbevises om Pavens domme & Billedsartister.

Luther talde Wariburg sit Patmos. Et som Gud fordem førte Apostelen Johannes i Forvisning til denne assides Ø, der aabenbarerede sig for ham og gjennem ham gav os Aabenbaringens Bog, saaledes havde han nu fort sin Djener Luther som i Forvisning til det stille Wariburg, og gav han der isinde og Tid og Kraft til igjen at drage Guds aabenbarerede Ordskatte frem for Lyset i Folkets Sprog og gjøre denne saa vigtige Fredens Gjerning til Kirkens Reformation og saa stor Velsignelse for mange Millioner Mennesker.

Tvende Fiender.

(Fra Engelff ved T. Kajord.)

Der var engang en liden Dreng, som havde hver eneste Ting, hans Hjerter kunde ønske: et stort Hus, en skøn Have, en liden Hest, en Hund og en Mængde Legetoi. Han havde en søielig Moder og toverde Tjenestepiger til Dypartere, hvilke søgte at behage ham. Forlangte han Syltetøier, fik han det; hvis han, istedetfor Mælk og Brød til Frokost, ønskede Kager og Kaffe, fik han ogsaa det. Han

gik ikke ud, naar det var for koldt om Vinteren, heller ikke naar det var for varmt om Sommeren; men alligevel syntes han hver Aften at være saa træt, som om han havde brudt Sten hele Dagen.

Da han var tolv Aar, saa hans Moder med Forstrækkelse, at han hver Dag fik et daarligere og sygeligere Udseende. Hun tog ham til de bedste Læger; men Medicin var ham til ingen Nytte, da han fastede den i Krogen, ligedan som han før havde gjort med sine Bøger og sin Table.

Til sidst tog hun ham til en meget klogtig Læge i en Naboby. Lægen forstod strax, hvad som feilede den lille Dreng, og lovede at sende en Recept, hvorefter han skulde leve for at blive kureret. Næste Morgen modtog han Recepten, som lod saaledes:

“Kjære Herre! — Du har tvende giftige Slanger i dig. Disse Slanger fortære hver Dag og Time din Livskraft. Jeg kan ikke kurerer dig, hvis du ikke kommer og bor saalangt fra mit Hus, at du behøver en Time at gaa til mig i, naar du gaar saa fort, du formaar. Denne Vej maa du hver eneste Morgen før Frokost gaa lige til mig, og jeg vil da give dig noget Pulver, som vil kurerer dig, hvis du ikke nogen Dag om Eftermiddagen glemmer at tage et godt Bad. Gjør du alt dette, skal Slangerne sikkert blive dræbte; men endda er det aldeles nødvendigt, at du hver Dag gaar til Skolen og er der to Timer paa Formiddagen, og om Eftermiddagen før Badningen tager en god Spadsetur. Hvis du ikke tager min Medicin og gjør netop, som jeg har foreskrevet, faar du næste Vaar ikke høre Fuglene synge.”

Drengens Moder og Dyparterne blev meget viede; men Lægen sagde, at hvis de ikke vilde følge hans Forskrifter, kunde de gaa til en anden Læge.

Moderen var da nødt til at indloge i sin

syge Dreng saa langt fra Lægens Hus, som Lægen sagde. Den første Morgen kunde den syge Stafkel med største Nød krybe sig frem til Lægens Hus. Moderen og Ammerne kjørte tæt efter ham for at tage ham op, om han ikke formaaede Mere.

"Den grusomme Læge!" sagde Døvvarterne. — Den anden Morgen var Drengen ogsaa meget træt; men den tredje og fjerde Morgen gif han saa meget raffere, at han ofte stansede for at høre paa Gjøgen, og han syntes nu. Luften var balsamsød. Den femte Morgen syntes han meget godt om sin Mælk og Brød, hvori Pulveret var blandet. Saaledes gik han i sex Uger og glemte aldrig Badningen og aldrig Skolen. Hans Kinder fik friske Roser, Vinene bleve friske, levende og blanke, han sov sødt hver Nat, og aldrig forkastede han sin Mælk og Brød. Da vilde Moderen taget ham hjem, men Lægen sagde: "De tvende Slanger ere maasse nu dræbte; men de kunne gjerne have lagt Unger igjen. Medmindre du giver ham Mælk og Brød til Frokost og stadig sender ham i Skole og aldrig lader ham smage Sultetøser, vilde de smaa Slanger vore og dræbe ham."

Moderen adlød, betalte Lægen hoi Lon og tog sin Dreng hjem. Men da han var bleven en stor, forstandig og stærk Mand, gif han til Lægen og takkede ham for Forstriften; thi nu havde han i Skolen og af gode Bøger lært at kjende Navnet paa sine tvende Slanger: Dovensstab og Besjærlighed.

Guds Ord forgaar aldrig. Maanen løb lyende paa Nathimlen, og Nattergalens stjerne Sang lød af Glæde. Deraf vaagnede Lænkeshunden, og, da den saa Maanen, løb den ud af sit Hus og beyndte rasende at gje og hyle. "Strig dig ikke hæs!" lagte Nattergalen endelig; "dette Lys kan du ikke staae. Om man mod siger det, bliver det dog ikke formorket." Saaledes er det med Guds Ord's Lys.

Guds Ord staar fast og sikkert som en Mur, som man hverken kan komme over eller omslyrte.

Katekismen. Luther spurgte engang sin Son, hvad han havde lært. Denne svarede: "Hele Katekismen." "Kjære Son," svarede Luther, "har du lært hele Katekismen, da er du lærtere end mig; thi om jeg allerede er en gammel Doktor, saa maa jeg dog hver Dag slaae paa den"

Gaade.

Mit Fødsel er lidet, ovalt og smukt,
saa tæt tilluft,
at du ei dets Indre kan skue,
for du har brugt Vold
og knækket dets Skjold,
som hvaltes saa sjønt i Bue.

Mit Andet saa ofte du nyde kan,
blandet med Vand,
Om Morgen og Aften til Drifke.
Tid sammen vi To
i Treble to
skjulte for speidende Blikke.

Mit Hele du kjender, det er en Stand,
som Kvinde og Mand
tillsammen mon danne i Live,
vel ofte til Held;
dog hændes det vel
den stundom ei lykkelig kan blive.

Løsning paa den i No. 10 anførte

a) Bibelgaade: Moses (Moria, Dadas, Salem, Elias, Saul.)

b) Gaade: Bogstav (Bog, Stav.)

"Børneblad", 2den Marg., 1876,

udkommer 1 Gang om Maaned i den første Halvdel af hver Maaned. Prisen er 35 Cents pr. Exemplar. Til vore Agenter, der selv holde Navneliste og sørge for Bladets Uddeling og Betaling, leveres Bladet (uden Paaskrivning af de enkelte Abonnenter's Navne) billigere, nemlig:

3 Pakker paa fra 5—9 Ex. efter 30 Cts. pr. Ex.

— " " 10—49 " 25 " —

— " " 50 og derover " 20 " —

Betalingen erlægges for skudsvis. Hvis ikke, forhøjes Prisen med 5 Cts. pr. Ex. pr.

Da der i min Fraværelse næsten ingen Indbetaling er skeet paa Bladet og Meget skyldes, a n n o d e s A l l e o m s t r a x a t i n d b e t a l e, h v a d d e s s k y l d e.

Alt, hvad der vedkommer Bladet, indsendes til

Rev. J. B. Frich.
bog 305, La Crosse, Wis.